Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5951 | 13/26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1905 | ՇԱԲԱԹ | 26 ՀԷՄՍԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1323 | Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5951

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պիտի է ուղղի
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻՐԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԳԱԼԻՊ, Գալաթիա, Քամանցոս փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ,, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 պր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 145 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղեկամի Խմբագրատէն ծախքը բաժանորդաց կը վերցնէ

Յոդուածներու համար պիտի է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՎԵՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՊԻՏՊԸ

Կրթական կառնամարտին վերաբերեալ՝ Ուսումն. Խորհուրդին վրայ հարկ կը ծանրանայ վերաբերեալ նեռ այն դասագիրքերը՝ որոնք վաւերացուած են մինչեւ այսօր, իբրեւ լսելիդող Ուսումն. Խորհուրդներու կողմէ։

Անոնք որ մօտէն տեղեակ են մեր բարքերուն, հարիւր պէտք չեն. նին դիտնալու թէ դասագիրք մը՝ որ ալիւնով կրնայ արդարացնել իր գոյութիւնը, Ուսումն. Խորհուրդներու կողմէ վաւերացուած է՝ առանց իսկ քննութիւնէ անցուելու։ Անկէ վերջ՝ չանդիմանութեան ամենապրդ խնդիր մնի է այդ կիրարկի վաւերացուած դասագիրքը դպրոցներու մէջ տարածելը։

Մառնել թէ ի՛նչ կրնայ ըլլալ տոր արդիւնքը, պարզապէս ապառանք կուտայ։ Երեւակայեցէ՛ք սեղանդեր որոնք տարիներ ու տարիներ իրենց մասով ուղղը կը չարչարին եւպէս անոնց մնալու դասապարտուած գրքի մը օգտուելու համար, որոնք զուր անդը կը ուսուցանեն եւ ժամանակ կը վատնեն, որպէս զի դասագրքին հեղինակը դրամ չունի, որպէս զի դասագիրքը վաւերացնողներուն անձնական յարաբերութիւնները չվատնուին։

Չեմ ուզեր ըսել թէ անպատճառ այս կամ այն Ուսումն. Խորհուրդին օրով վաւերացուած են այդ կարգի դասագիրքեր։ Բայց անարգանալի բան մը է որ հրապարակին վրայ վիճաբանող դասագիրքերն մեծամասնութիւնը, հակառակ շռայլուած վկայագիրերով վաւերացուած ըլլալուն, բացարձակապէս անարժան են դպրոցներէ ներս մտնելու։ Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ այդ դասագիրքերը կը վաւերացուին, ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ անոնց գործածութիւնը յանկապէս կը յանձնարարուի մեր վարժարաններու վարիչներուն։ Բանի որ կան այդ տեսակ դասագիրքեր՝ որոնք հակառակ իրենց ուղղութեան վաւերացուելու են, ուրեմն եղած են նաեւ այն տեսակ Ուսումն. Խորհուրդներ՝ որոնք այդ դասագիրքերուն վաւերացման առթիւ ունի անձնական շահեր եւ անձնական յարաբերութիւններ փնտռել ուզեր են, քան բուն իսկ վաւերացուելիք դասագրքին արժանիքն ու օգտակարութիւնը։ Կը լիրալի անշուշտ դասագիրք մը՝ որ տակէ տոր տարի տասով վաւերացուեցաւ Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ, եւ որուն մէջ՝ ուրիշ բազմաթիւ սալանդակութեանց կարգին՝ «եղ» բառը մնացեալ էր իբր ...«աղալ կով»։ Եւ մտածել որ Ուսումն. Խորհուրդը ցերմապես կը յանձնարարէր այս դասագրքին գործածութիւնը ազգ. վարժարանների մէջ։

Արդի Ուսումն. Խորհուրդը ապահովարար կրթական կառնամարտին վերաբերեալ՝ բարեւ անկի չուի, թերեւս անկի ունի բարեւ եւ օգտակար գործ մը կատարած կ'ըլլայ այդ դասագրքերը վերանայելով, նոր վաւերացմանց ենթարկելով։ Ինք էր որ տակէ առաջ յանձնարարեց ազգ. վարժարաններու վարիչներուն՝ անպատճառ Ուսումն. Խորհրդոյ վաւերացումն ու յանձնարարութիւնը կրող դասագրքեր միայն գործածել։ Ինք էր դարձեալ որ իր վերջին նոտին մէջ՝ նկատելով որ կանոնին այդ տարամարդութեան գործադրութիւնը պէտք եղած կերպով չի կատարուիր, հարկ դատեց կրկնել իր նախորդ յանձնարարութիւնը։ Այդ նոտին մէջ տրուած որոշման մը համաձայն, տակէ վերջ՝ իւրաքանչիւր վարժարանի տնուչը եւ կամ ուսուցիչը պարտաւոր պիտի ըլլայ տարեշրջանի սկիզբը Ուսումն. Խորհուրդին ներկայացնել գործածելի դասագրքերու մէկ ցուցակը, ի քննութիւն եւ ի հաստատութիւն. հակառակ պարագային՝ տեսուչներին անոնք որ այդ վաւերացեալ դասագրքերու ցուցակէն դուրս դասագիրք գործածեն իրենց վարժարաններուն մէջ, խստիւ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։

Այս ամէնը ապէս։ Բայց անկէ առաջ Ուսումն. Խորհուրդը ունէր ապէս բան մը ըրած պիտի ըլլայ մաղէ մը անցընելով մինչեւ այսօր վաւերացուած դասագրքերը եւ անոնցմէ անարժանները ու անօգտակարները վաւերացումը ջնջելով։

ՍՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ
ՄԵՐ ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Ի՜նչ մեր ազգէկիները ուսման հաւասար սէր ու փափաք ցոյց չեն տար արհեստներու մասին։ Արդեօք անոնք ալ մանչերուն պէս արհեստը արհամարհելով եւ միայն ինքզինքին ուսման նուիրելով՝ պիտի կրնա՞ն կեանքի կնճռոտ հարցը լուծել։

Անոնց կարեւորագոյն խնդիր մը որ պէտք է զբաղեցնէ ալեւոր մեր դպրոցական վարչութիւնները։

Մեր ազգէկիները ցաղ վարժուիր չըլլան, այլ ցաղ հեռեւին ուրիշ արհեստներու եւ ասպարէզներու։ Այսքան բազմաթիւ վարժուիներ պատրաստելէ յետոյ ցաւով կը տեսնենք թէ անոնցմէ շատերը իրենց առանձնած պաշտօնին մասին հարկ եղած հաւատիքը չունին եւ չատ չ'ելլեր գումարներով կը վարձատրուին։ Իրաւ է որ անոնք ուսման փոքր պաշարով եւ երբեմն թերեւս նեռաւոր են այդ փչոտ ասպարէզին մէջ։

Աղջկանց մասին հոս մարդիկը նեռամտորը, արհեստի մասին անոնց բնատկանէն ունեցած հակումներն ու յատկութիւնները զորացնելու, ասոնք այդ իգական մասներուն հարկաւոր ճկունութիւնը, որպէս զի անոնցմով արհեստական հրաշալիքներ արտադրեն։

Սակայն է թէ մեր թեղուին վարժարաններու աղջկանց ժամանակագրութեան մէջ չարաթական մէկ քանի ժամ ձեռագործի յատկացուած է, տակաւին այդքան զբաղում արհեստական կրթութեան համար չատ քիչ է, կարծեմ։ Եթէ օրական մէկ քանի ժամ նուիրուի, այն ատեն յուսալի է թէ մեծապէս կ'օգուտի մեր աղջիկներուն։

Երկրորդ՝ յայտնի է թէ մինչեւ այսօր մեր վարժարաններու մէջ ուսանդուած չարաթական այդ մէկ քանի ժամուան ձեռագործի դասը՝ որ ասիկան եռանդ ու փափաքով եւ կամ յանձնարարութեամբ կ'ուսանուի, եւ յետոյ արհեստական կրթութեան չատ նիւղեր չեն ուսանուիր։

Մեր աղջկերտուհիները ընդհանրապէս աղքատ եւ կամ միջակարար ընտանեաց զաւակներ ըլլալով, մի միայն ուսանդուածներ բազմոցի բարձեր, մանեակ բռնել ուսուցանելով ժամավաճառ ընելը, չիտանէ, արհեստի մասին անոնց ունեցած բնածին փափաքը, հակումներն ու յարմարութիւնները փոխանակ արծարծելու, կ'անհետացնէ։

Ի՜նչ օրական մէկ քանի ժամ չզբաղեցնեն զանոնք չատ ուելի կարեւոր ուղղութեան ասկ, ասաւրու խորհուրդ տալով պիտի դարձնուլ։ Նոր ճեղքուածքներ կը բացուին եւ ասուլոցէ ապատ ըլլալը կը ժայթքեր ասուեղուտի մանկութեան վրայ։ Խորհուրդ պղտորիներու հանած չատ-չիւնը կրնայ բարդասուել պատերազմական թնդանօթաձգութեան։ Բաւական ուրուկ ունիք մը, որ քանի մը օր ուղղաց, ծովուն ամրապինդ մակերեսը քայքայելու կը նպատէր։

Զիրան սիլիրը թափառական կղզիին հետացող թռչունները մեծ թռուվ վերադարձան. այդ թռչուններն են բթամիկան, կիլիզմս, բիւրեն, բաղ, եւն.։ Մարպ ու Սապին բաւական ապոնեցին անոնցմէ։ Ոմանք տակաւին իրենց վրայ կը կրեին այն ամառնը զոր քանի մը ամիս առաջ կապած էին տեղական Հպաղն եւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ։ Ձեռամակ կարապներու երամներ երեւան եկան ու իրենց ազմալից եղանակներով թնդացուցին օդը։ Դալով չորքոտաններուն, կրծողներ ու գիշատիներ, բան ասվարութեան կը չարաւնակէին յանձնել գործակալութեան չբնակուելը, իբր ճշմարիտ առանին կենդանիներ,

3. Մինչ հանգիստաւոր եղէք ձեր զանձնէն ու ներսին հանդէպ։

4. Նախանձա՛ մի ըլլաս, որովհետեւ ձեր ամուսնոյն համարումը շոնելու միջոց մը չէ նախանձը։

5. Եթէ երբեք յանցանքը ձեր ամուսնոյնն ալ ըլլայ, մի բարկանա՛ս, այլ համբերատար եղէք։ Երբ հանդարտի, այն ատեն խօսելիք հնար։

6. Շատ մի խօսիք. ձեր մեր՝ մարդը մի բամբասէք. մի սուտ բնաւ։

7. Կանուխ ելէք եւ ուշ պառկեցէք. կէս օրէն յետոյ բնաւ մի քնանա՛ս։ Թիչ քանակութեամբ գինի խմեցէք, եւ յիսուն նէն առաջ, ժողովրդեան մի խառնուիր։

8 Գուշակի մի դիմիր բնաւ՝ ձեր բաղդին վրայ տեղեկութիւններ հարցնելու։

9. Լաւ առնուիկին ու խնայողէ ուղեցէք։

10. Թէեւ նորապատկ ամոլ, երիտասարդներուն հետ մի խառնուիր։

11. Բայց գոյն արդուզարդեր մի ընէք. այլ միշտ լաւ կոչուղիրք մը ունեցէք։

12. Զոր հօրը հարցուութեանը եւ դիրքին վրայ մի՛ յոխորտաս։ Զոր ամուսնին հօր, մօր, եղբարներուն եւ քոյրերուն ուշիւ մի պարծենա՛ս։

13. Մտաներուն հետ միշտ լաւ վարուեցէք։

* * *

Անգլիական հանդէս մը արդի ճարտի վրայ գրուած մը հրատարակելով, ճարտանները անվճեսիօրէն գերազանց կը գտնէ բազդատմամբ ներպաշխներուն։ Ասոր ալ պատճառ տա է թէ ճարտանները չատ պարզաբար են ու չ'փոքանց ժամկալ կեանք մը կը վարեն։ Բան ճարտանիին ստանիլեալ բրիտ է ենթարկուիր։ Ուստի զարմանալի չէ որ ճարտանի գործատերի մը ամսական տասին նշմարուցոյցը 70 ֆրանքէն ուելի չէլլայ։ Ասոնցմէ մանրամասնութիւնները այդ տասանքէն եղանակեցին։—Վարձ՝ 5 ֆրանք, բրիտ՝ 32, վառելանիւթ 5, բանջարեղէն՝ 5, ձուկ՝ 5, ծխախոտ 2, հագուստ՝ 6, լոգանք՝ 4, զանազան՝ 5, գրպանի դրամ՝ 1 ֆրանք։ Գումար 70 ֆրանք մէկ տասուան համար։

ԱԼԲՈԼԱՄՈՒՐԹԵԱՆ ԴԵՄ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

1.— Ջուրը ըմպելիներու առաջին ու լաւագոյնը եւ մարմնոյին գործարանութեան պահանջած միակ հեղուկն է։

2.— Ալքալամոլութիւնը սեւեռական վառոդ մըն է մարդկային արժանապատուութեան, ընտանիքներու պատուոյն ու հանգստութեանն համար։

3.— Ալքալամոլութիւնը մարդկային գործարանաւորութեան մէջ առաջ կը բերէ մահաբեր խանգարումներ եւ ուռճումներ, որոնց ազեսաւորէն կը յաջորդեն կամ կանխատես մահ եւ կամ անդարմանելի պակասութիւններ։

4.— Ալքալաւոր ըմպելիներու կանոնաւոր եւ սահմանեալ գործածութիւնը ծարաւեցուցչէն վառոդաւոր խանգարումներու ծնունդ կուտայ։

5.— Ալքալը չունի սննդական ոյժ եւ արժէք։ Ան կը սառեցնէ եւ կ'անդամալուծէ։ Կը գրգռէ ստամոքսը եւ կը ցամքեցնէ ծարաւը ստամոքսային հիւթին։

6.— Ալքալը չի մասուցներ այն ծառայութիւնները զոր իրեն կը վերագրուին շատերու կոնիակալ կարիքները։

7.— Ամէն տեսակ ալքալներու կատարած գործողութիւնը որոշ է իրենց բնոյթին մէջ. ամէնքն ալ թոյներ են։

8.— Ալքալաւոր ըմպելիներու կանոնաւոր եւ յամառակի օգտագործութիւնը բարդապէս կը յանդիպի. չօլոփելիքի, սեռազարեան եւ լեղեաց դադարումներուն չեն կատարեր իրենց պաշտօնը այնպէս ինչպէս կը կատարին առողջ մարդուն մէջ։ Շարժումները անդամեան եւ սակաւ կ'ելլան, անդամները կը դողդան յարատեւօրէն։ Գիշերները, որոնք կ'անցնին գրեթէ անքուն, անառանելի երազներով եւ ցաւագին մղձաւանջներով կը ընդունին։ Կամքը կը կորսնցնէ իր ուժգնութիւնը։ Ցեռայ կը նշմարուին բանդագուշանքներ, ուժգին եւ չարչրկող մտածումներ, վերջապէս իմացականութիւնը կը մթագնի, եւ լամբ անիսմէ լեռայ, հիւանդը կը մտանուի ընդհանուր անդամալուծութեան եւ լիմարութեան։

9.— Ալքալաւոր ըմպելիներու ամէնէն վատանգաւորը ապօրէնն է։

10.— Ապօրէնը առաջ կը բերէ ջղագրութիւն եւ իր գործածութիւնը ծանր խանգարումներ կը պատճառէ մարդին կարգութեանց։

11.— Դինեմոլները նշանակեալ զոհերն են չատ մը մահաբեր հիւանդութեանց։

12.— Ալքալամոլութիւնը առաջ կը բերէ կանխատես ծերութիւն մը։

13.— Ծայրայեղ ժուժկալութիւնը պայման մըն է երկարակեցութեան, եւ մեռնողն տանն անուշ կարելի է դիմադրել հիւանդութեան եւ լոյնութեան։

14.— Դինեմոլներու գործարանաւորութեան մէջ նշմարուած անկանոնութիւնները կը փոխանցուին ամէն անոնց որոնք պիտի ծնին իրենց՝ սերունդի ամբողջ աւանդաւորութիւնին։

15.— Ալքալամոլներու զաւակները իրենց հօրմէն կը ժառանգեն ալքալի համար անդուսպ եւ ուժգին ախորժակ մը։

16.— Դինեմոլներու ընտանեաց մէջ մեռելածին զաւակներ կամ մեռելներ բազմաթիւ են։

17.— Մանուկներու թիւը զգալիօրէն կը նուազի այն ընտանիքներուն մէջ, որոնք ալքալամոլ սերնդեան մը ներսիդին են։

18.—Ալքալի լարաձեւ ազդեցութիւնը կը բազմապատկէ խենթերու, սիրգործներու, անձնասպաններու թիւը։

19.— Ալքալամոլութիւնը մարդուն գործարանաւորութիւնը ամէնէն ուելի քայքայող միջոցն է։ Ամէնէն մահաբեր պատերազմներէն ուելի սոսկալի է։

20.— Ալքալամոլութիւնը, տարեկան, Ֆրանսայի կը պատճառէ 2,5 միլիոն անձի կորուստ։

Թարգմ. ՅՈՎՀ. ԺԱՄԱԳՈՐԾԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԿՆՈՋ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Յառաջդիմութեան ամէնէն գլխաւոր տարրը կինն է։ Կինը բարձրացնել՝ ընկերութիւնը բարձրացնել կը նշանակէ։ Այսպէս Անգլիոյ մէջ կինը իր առանձին շրջանակին դուրս գործունէութիւն ունի, որուն մասամբ կուտան զանազան կրթական հաստատութիւններ։ Ֆրանսայի, թերեւս Գերմանիոյ մէջ այդպէս չէ, ուր թերեւս կրթական մեթոդը չատ կատարելագործուած է։

Գիտնի մէջ, Անգլիա, Սուէզեան ծովակնկալութեան դպրոցը կայ կանոնաւոր համար։ Կողմնակիցներ, պատանեութիւն, լայտպէր եւ ամէն մանրամասնութիւն ուշադրուած են այն գործնական ոգիով, որ Անգլիացիներուն սիրելի յատկութիւններէն մէկն կը կազմէ։

Ֆրանսայի մէջ, ասկայն, ի՛նչ կ'ընեն կնոջ ուսուցողական կրթութեան համար։ Ինչո՞ւ բարեփոխումներ չներմուծուին Ֆրանսայի դպրոցական կազմակերպութեան մէջ։

Այսօր աչքառու իրողութիւն մը կը պարզուի ամենուն աչքին։ Նկատելով մարդկային կեանքի դժուարութիւնները, կինը սարսռած է իր ապրուստի միջոցները ապահովել։ Բայց հանրային կարիքը ու կարգ մը նոր պայմաններ, որոնց դէմ ոչ է տիկին, կնոջ աշխատ կը փոխեն չատ մը ասպարէզներ, ուր իր բնական ձիրքերով պիտի կրնար դիրք դտնել ու օգտուիլ։ Ֆրանսայի երիտասարդները պատանատարու կ'ելլան ու կիները՝ պատանատարութիւն։ Ու ասիկա չներեր զուգադիպութեան պատճառաւ։ Մէկ կողմէ, ընտանիքը կ'ուզէ ուելի ապահով դիրք մը ձեռք բերել աղջկան քան ապուն համար, մէկուկ վիճակէ մը անբարոյական ազդ ասասպանքներով։ Մեւ կողմէ հանրային կամ անհատական վարչութիւնները կը նախընտրեն աղջիկները քան թէ մանչերը, եւ ասիկա խնայողական հաշուով, որովհետեւ կանոնը թանչիը ուելի ժան է եւ լուսաւոր ալեհատութիւն կ'արտադրեն անոնք։ Ամէն օր կը նշանաւի սա ձգտումը թէ կիները ուելի հնարամտ կ'ելլան վարչական ու գրասենեակի գործերու մէջ։ Կրթական ասպարէզն ալ չ'փոքանց խնայուած է վարժուհիներով։

Մաքի այդ արամադրութեան հետեւանքներէն մէկն ալ սա է թէ Ֆրանսայի մէջ հոգ չի տարուիր արհեստական կրթութիւն մը տալու աղջկանց։ Զորաւոր համոզումի մը չգոյութեան պատճառաւ, հանրային մարմիները մղում չեն տար արհեստական վարժարաններու, լաւ չեն ըներ զանոնք բազմապատկելու եւ ալլազան դարձնելու։

Իրաւ է որ վերջին երեսուն տարիներուն մէջ Ֆրանսայի վարչութիւնը ջանացած է կնոջ դիրքը բարձրացնել եւ զայն ձերբազատել պայմանագրական կապերէ, որոնք մինչ ասպարէզի մը կազմակերպած էին զանը։ Ֆրանսայի մէջ կան կիներու արհեստական կրթութիւն ստանալ երիտասարդական վարժարաններ, վանական-թեան եւ ճարտարարուեստի վերաբերեալ։ Բայց այդ դպրոցները միայն ինն հաստատ կալ կը պատրաստեն եւ ասկէ դուրս ոչինչ։

Բայց Ֆրանսա միայն վանականոցներն ազգ մը չէ, մինչեւ երկրագործ ազգ ալ չէ, ասոնք մը ընտրութեամբ եւ բնական կանխատեսմամբ։ Իր ալեւոր հարգական յատկութիւններով եւ նոյնքան ալ պատմական փառասիրութիւններով գաղթական տերութիւն մը չէ։

Ֆրանսայի օրէնսդիրները ըմբռնած են կիրը, բայց ոչ Ֆրանսայի կիրը։ Անոնք նկատի առած են միայն ընտանեկան յարակը, բայց ոչ ամբողջ երկիրը։ Հաշուոյ եւ խնայասէր կիրը տեսած են ատոնց մէջ եւ յարգանք ընծայած են ատոնցմէն, ոչ ոք ասանէն գործունէութեան չրջանակը ընդարձակելով եւ գրասենեակին ամրան ցոյց տալով, ուր պիտի կրնար գործարանին, վաճառատան ամարտերը բանել։ Այդ պատճառաւ ասոնք ճարտարարուեստ եւ տեսակաւորական վարժարաններ։

Այդ զարգացումները ամէն կնոջ ալ կը յարմարին։ Ֆրանսայի կիրը ուրիշ ձիրքեր չունի՞ միթէ, քանի որ երկրագործական ու գաղթական երկրի մէջ է։

Հողագործական խնդիրներու նուիրուած յօդուածի մը մէջ՝ Պ. Զոլա ցոյց կուտայ երկու Ֆրանսական հատատութիւններ, ուր կիրը կրնայ ընդունիլ հաստատ ասկ, ասաւրու խորհուրդ տալ պիտի դարձնուլ։ Նոր ճեղքուածքներ կը բացուին եւ ասուլոցէ ապատ ըլլալը կը ժայթքեր ասուեղուտի մանկութեան վրայ։ Խորհուրդ պղտորիներու հանած չատ-չիւնը կրնայ բարդասուել պատերազմական թնդանօթաձգութեան։ Բաւական ուրուկ ունիք մը, որ քանի մը օր սուղաց, ծովուն ամրապինդ մակերեսը քայքայելու կը նպատէր։

Զիրան սիլիրը թափառական կղզիին հետացող թռչունները մեծ թռուվ վերադարձան. այդ թռչուններն են բթամիկան, կիլիզմս, բիւրեն, բաղ, եւն.։ Մարպ ու Սապին բաւական ապոնեցին անոնցմէ։ Ոմանք տակաւին իրենց վրայ կը կրեին այն ամառնը զոր քանի մը ամիս առաջ կապած էին տեղական Հպաղն եւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ։ Ձեռամակ կարապներու երամներ երեւան եկան ու իրենց ազմալից եղանակներով թնդացուցին օդը։ Դալով չորքոտաններուն, կրծողներ ու գիշատիներ, բան ասվարութեան կը չարաւնակէին յանձնել գործակալութեան չբնակուելը, իբր ճշմարիտ առանին կենդանիներ,

Գրեթէ ամէն օր, մթնոլորտական վիճակը թոլոտաս ելլալուն պէս, տեղական Հպաղն կը չափեր կղզիին լայնութեան եւ երկայնութեան ասոնցմէնները։ Նոյն իսկ երբեմն տիկին Բոլինա Պէրնէթ կ'օգնէր եւ կամ տնոր տեղ կը բռնէր զնուելութեանց մէջ, չատ վարժ ելլալով վեցերորդական գործածութեան։ Երկու հոսանքներու ծանրակշիռ խնդիրը միշտ ասկոր էր։ Ձեսրը Հպաղնի ու տիկին Բոլինա Պէրնէթի ամէնէն ուելի մտահոգութիւն պատճառող կէտը սա էր թէ, ասաւրու հալումէն լեռայ, կղզին դեպ ի հարաւակողմ թէ հիւսիսակողմ պիտի ուղղուէր։

Պետք է ըսել որ այդ քաջարի կիրը ամէն պարագայի մէջ եւ միշտ ցոյց կուտար իր տեսին համար անսպասիր եղող մեծ կորով մը։ Իր ընկերները ամէն օր կը տեսնէին տիկին Բոլինա Պէրնէթի կրած լարաձեւութիւնները, որ դէպ օդ, անձրեւին ու ձիւնին ասկ, հետաքրքրութիւն կը կատարէր կղզիին մէկ մասին վրայ, դէս մը քաջալերուած ասանդաշատին վրայ թափառելով։ Ցեռայ, ամրոց վերադարձին, ասաւրու կեանքը կ'ուսումնասիրուելու ասկ, ասաւրու խորհուրդ պիտի դարձնուլ։ Նոր ճեղքուածքներ կը բացուին եւ ասուլոցէ ապատ ըլլալը կը ժայթքեր ասուեղուտի մանկութեան վրայ։ Խորհուրդ պղտորիներու հանած չատ-չիւնը կրնայ բարդասուել պատերազմական թնդանօթաձգութեան։ Բաւական ուրուկ ունիք մը, որ քանի մը օր սուղաց, ծովուն ամրապինդ մակերեսը քայքայելու կը նպատէր։

Զիրան սիլիրը թափառական կղզիին հետացող թռչունները մեծ թռուվ վերադարձան. այդ թռչուններն են բթամիկան, կիլիզմս, բիւրեն, բաղ, եւն.։ Մարպ ու Սապին բաւական ապոնեցին անոնցմէ։ Ոմանք տակաւին իրենց վրայ կը կրեին այն ամառնը զոր քանի մը ամիս առաջ կապած էին տեղական Հպաղն եւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ։ Ձեռամակ կարապներու երամներ երեւան եկան ու իրենց ազմալից եղանակներով թնդացուցին օդը։ Դալով չորքոտաններուն, կրծողներ ու գիշատիներ, բան ասվարութեան կը չարաւնակէին յանձնել գործակալութեան չբնակուելը, իբր ճշմարիտ առանին կենդանիներ,

ՀԱՅԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 148

ՓՔՐԼ ՁԵՐԵՆ

Դ. Է Պ Ի Մուրտակներուն Երկիրը

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ. ԼՈՒԻՍ ԺԱ.
ՍԱՌԵՐՈՒ ՀԱԼՈՒՄԸ

Այսպէս Վիքթորիա կղզիին ուղղութիւնը անգամ մը ալ փոխուած էր եւ ուելի կատարելապէս։ Ամերիկան ցամաքէն անկասուելն է վեր, կղզին կէս չէլան մը ջրած էր ինք իր վրայ, եւ ոչ միայն կղզին, այլեւ դոյն բանաստեղծ անուն տասանդաշաք։ Իր կեդրոնին վրայ եղած այդ տեղափոխութիւնը կ'ապացուցանէր թէ տասանդաշաք ալ եւս կապուած չէր ցամաքին, այլ անկասուած։ Հետեւաբար, տասերու հալումը է մտայ տեղի պիտի ունենար։

—Այն պարագայի մէջ, ճակատի այդ փոփոխութիւնը մեզի նպատակաւոր միայն կրնայ ըլլալ։ Պոթոյոթ հրանդանը եւ Ֆոր-Լաբերոնս դեպ ի հարաւ-արեւելեան կողմ դարձած են, ոլորնքն դէպ ի այն կէսը, որ ամէնէն ուելի մօտ է ցամաքին։ Հիմա ծովու տասանդայա չի գալուն։ Ամերիկայի եւ մեր միջեւ, մինչ անիկա առաջ նեղ ու դժուարին անցք մը ձգած էր։

—Այսպէս, ամէն ինչ լա՞ւ կ'ընթանայ, հարցուց տիկին Բոլինա Պէրնէթ ժպտագին։

—Այո՛, տիկին պատասխանեց Ձեսրը Հպաղն, որ լաւ գնահատած էր Վիքթորիայի կղզիին տարած նոր ուղղութեան հետեւանքները։

Մարտ 10ին 23, ո եւ է միջադեպ չպատահեցաւ, բայց կարելի էր տասողաց դալ նոր եղանակին մերձեցումը։ Բարեխառնութեան տասիճանը կը տարբերէր Ֆարենհայթի քառասուներեք եւ լիսուն տասիճաններուն (6 եւ 10 տասիճան տանթիգրատ) միջեւ։ Տասերու հալումին ուրեմն, տասերու հալումը է մտայ տեղի պիտի ունենար։

—Այնչափ պարզապէս մի՞թէ փոփոխութիւնը մեզի նպատակաւոր միայն կրնայ ըլլալ։ Պոթոյոթ հրանդանը եւ Ֆոր-Լաբերոնս դեպ ի հարաւ-արեւելեան կողմ դարձած են, ոլորնքն դէպ ի այն կէսը, որ ամէնէն ուելի մօտ է ցամաքին։ Հիմա ծովու տասանդայա չի գալուն։ Ամերիկայի եւ մեր միջեւ, մինչ անիկա առաջ նեղ ու դժուարին անցք մը ձգած էր։

—Այսպէս, ամէն ինչ լա՞ւ կ'ընթանայ, հարցուց տիկին Բոլինա Պէրնէթ ժպտագին։

—Այո՛, տիկին պատասխանեց Ձեսրը Հպաղն, որ լաւ գնահատած էր Վիքթորիայի կղզիին տարած նոր ուղղութեան հետեւանքները։

Մարտ 10ին 23, ո եւ է միջադեպ չպատահեցաւ, բայց կարելի էր տասողաց դալ նոր եղանակին մերձեցումը։ Բարեխառնութեան տասիճանը կը տարբերէր Ֆարենհայթի քառասուներեք եւ լիսուն տասիճաններուն (6 եւ 10 տասիճան տանթիգրատ) միջեւ։ Տասերու հալումին

դաստիարակական կրթութիւն մը։ Բայց առանց մոռնալու թէ հանրային վարժարաններ են եւ մասնաւորապէս երկրագործական մը ճիւղերը կը մշակուին։ Շատ անծանօթ մնացած ըլլալու են առանց, քանի որ երկրագործական վարժարաններու աւարտեալներն. իսկ անոնցմէ չեն անոնց գործածեն։

Այս ուղղութեամբ Ֆրանսայի մէջ չատ բան կայ ընելիք։ Երկրագործական աշխատութիւնները կը ջատագովուին, բայց ինչո՞ւ դալոյ վերադարձնելու է երիտասարդը, մինչ իր ընկերուհին եղող հիրը հեռու կը մնայ անդէն, ան որ առաջին գործաւորուհին է, փեթակին ճշմարիտ դէմեն։

(Մնացեալը յաջորդով)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀԱՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վեհի առարկայ եղող լուծումներ.— Պ. Ռուզվելթի միջամտութիւնը.— Լաւատեսութիւնը Մ. Նահանգաց մէջ.— Ամերիկեան լրագիրներուն կարծիքը։

Բարիզ, 22 օգոստոս.— Մաքենի Թղթակիցը կը հեռագրէ Բերլինէն.— «Ինչպէս երեկ ձեզի հեռագրեցի, ուսումնական խմբագրութիւնը տեսնելու, որպէս վարը պիտի սարդարութեան համար, որ Սոսխալինի կը վերաբերի, Ճապոնները կ'ըսեն որ այդ կղզին պէտք է իրենց սեպհականութիւնը ըլլայ թէ՛ բնական օրէնքով եւ թէ իրենց հիմնական դրաւումովը։ Ռուսերը կը պատասխանեն թէ մինչեւ 1850, Ճապոնները բնաւ չէին խորհած սեպհականութեան իրաւունք պահանջելու այդ կղզիին համար եւ թէ նոյն իսկ այդ թուականին Ճապոնական քանդիկներ մինչ կ'ապրէին կղզիին հարաւային կողմը, ձկնորսներ եղեռնեցին։ 1854ին երբ Բէրիքին ծովակալը Սոսխալին գնաց այդ կղզիին Ռուսերոյ կողմէ դրաւուելուն համար բանակցելու, Ճապոնները ոչնչոյ դատողութիւններ հաստատել հան եւ յայտարարեցին թէ կղզիին բնիկները կը պատկանէին Ճապոնի հիւսիսային կողմի կղզիներու բնակիչներուն վերաբերեալ ցեղին։ 1859ին Պ. Մուրավիէվ, երբ Ամուրի կուսակալն էր, փորձեց համոզել Ճապոնը թէ Սոսխալինի հարաւային մասին վրայ իր ունեցած իրաւունքներէն հրաժարի, բայց չյաջողեցաւ, վասն զի Ամերիկացիները սկսան Ճապոնի օգնել ընդդէմ Ռուսերու։ Սոսխալինի ռուսական բոլոր հիւսիսային մասերուն տեղեկագիրները, մինչեւ 1870, կը յայտարարէին թէ կղզիին մէջ դալոյ մը հաստատելու համար Ճապոնի ըրած ջանքերը չեն յաջողած գլխիսին անբարոյականութիւնը հեռանալ չէ մինչեւ այդ։ Ռուսերոյ ու Ճապոնի մէջեւ Սոսխալինի համար 1855ին սկսուած բանակցութիւնները 1875ին ստորագրուեցան ասոնց եւ ուրանալ կան դաշնադրութեամբ, որ Ռուսերոյ վերապահութիւնը կը ճանչոյ ամբողջ Սոսխալինի վրայ։ Թ. լուծումին մէջ, պատերազմական ուշադրութեան նը-կատմամբ, Ճապոնները պատերազմի ծախքերուն վճարումը կը պահանջեն, պատերազմ ու քանի որ Ռուսերոյ ընթացքին հեռաւոր ցեղի դիմել՝ իրենց ապահովութեան համար, եւ քանի որ ամէն կողմ յաղթուած հանդիսացած են թէ՛ ցամաքի եւ թէ ծովի վրայ, ուրեմն իրաւունք ունին հանդիսանալ մը առանցքաւ։ Ընդհակառակը Ռուսերը բնաւ չեն ընդունիր որ Ճապոնները այդ տեսակ պահանջներ պարտադրեալ վիճակին մէջ գտնուին, քանի որ Ռուսերոյ չի խոստովանիր իր պարտութիւնը։ Ռուսերը կը յայտարարեն թէ բանակցելու եկած են, ոչ թէ ներում խնդրելու մը պէս, այլ խաղաղութեան տերոյն համար, եւ պատասխանատու վերաբերեալ դաշնադրութիւն մը ինքնաբերաբար։ Ռուսերոյ գ'ըսեն թէ Ճապոնները ինչպէս

թեան մէկ լօրւանէն արամադրութեանց համաձայն, Պուլկարիոյ Թզթատարաքան վարչութիւնները, Թզթատարաքան փոխադրութեանց համար, վերոյհիշեալ ոսկի պիտի հաւաքուին կայ. կառավարութեան Թզթատարաքան վերահսկութեան։ Այդ դրամին հաւաքման եղանակն ալ կարգադրուած է։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ նահանգին Էրֆուրտ գաւառակին կեղ Բաղարը անուն ճանճ. ները լցցնելով մչակելի հողեր առալ բերելու նպատակով, 32 տարուան մնա չնորհ խնդրեցին վաճառական Մէհմէտ Ալի եւ փոստարան Ահմէտ Սամի էֆ.ները։ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը քննութեան առած է այդ ծրագիրը։

ԱՆԵՍՈՒԼԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը, Հայտար Փաշայի ու Բէնթիքի մէջտեղի գիւղերը տարա ձիու բնակիչներուն մէկ դիմումին վրայ, որոնց տարածներու գիներուն վրայ հարիւրին 20–25 զեղչ մը ընել։ Այդ որոշումը ներկայացուցու հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան, որ հոն եղած քննութիւնը պիտի կատարէ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Յուլիս 31ին գիշերը իմացուելով որ Սելանիկի նահանգին մէջ Ֆէրոնա անուն տեղը ուսուցիչներու խումբ մը կը պառկի, իսկոյն զինուորական փաշան մը զրկուեր է նոյն տեղը։ Ուսուցիչներէն մէջը ոստանաւոր է եւ միւսներն ալ վիրաւոր ձերբակալուեր են։

—Գասովոյի գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ անցեալները Սկիւպի Հանի Լալա Թաղի բնակիչներէն Լազо Պէնչիի տունէն երեք անձնօք տներ դուրս ելլելով փախչիլ փորձեր են. նոյն պահուն հոն գտնուող ոստիկանները եւ չրջան պահակախումբ մը տեսնելով, տնոյն ընթացքէն կասկածեր եւ ձերբակալեր են. իսկոյն քննութեան ձերբարկուելով հաստատեր է թէ տասնը ուսուցիչներու տեսակներու Տամա Մարթինովի խումբին պատկանող Սկիւպլի Թասլի, Քէօրթիլի Կեբէկի եւ Բաւլլեւի Վասիլ անուն անձերն են. նաեւ թէ Բաւթաւսէրգիի գիւղին մէջ խումբին բաժնուեր են, Պուլկարիա երթալու համար։ Ամէնքն ալ դատական պաշտօնեաներուն յանձնուեր են։

Սիլանիկի մէջ ռուսական դրծառնութիւնները հետզհետէ կը զարգանան։ Մաքսատան հասոյթները ցուցանիներ ցոյց կուտան թէ մաքսատան բոլոր ճիւղերուն հասոյթները աւելցած են, Յունուարէն մինչեւ Դեկտեմբեր 1,886,063 զրուշ, մինչ անցեալ տարի նոյն ատեն 1,439,759 զրուշ էին։ Այս տարի Սելանիկի մաքսատան հասոյթները 1319ի հետ բազդատելով 1,766,655 զրուշ աւելի եւ 1320էն ալ 472,570 աւելի։ Սելանիկի մաքսատունը, հասոյթներու յաւելման հետեւանքով, տեղեկացած է ձեռնհաս պաշտօնէներն որ Սելանիկի մաքսատան պաշտօնեաներուն Քիւրը աւելցնայ։

ՕՐԻԱՆԹ–ՊԱՆԿԸ. Պոլսոյ կողմն ալ մասնաճիւղ մը պիտի հաստատէ, որուն համար Սելանիկի պանքային ճիւղին մօտերը շէնք մը վարձած է, որ մեկուկէս ամիսէն պիտի բացուի։

ՋԵՆԿԻԼԷՔՕՑԻ մէջ, երէկ, Հեքիմ Պաշը ոգորտիկին մէջ մարտանոց ալրեցան բոլոր կարելի եղաւ քիչ հաքը մարել։

ԿԱՌՊԻ ԱՐՔԱՆ.— Թրամ էի կառք մը, երէկ, Ագուերլէն կամուրջ գացած ատեն, Բարմաք Թաբուի մօտ տապալեց Համրարձում անուն կողմարար մը, որ վիրաւորուեցաւ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ մասվանա ձեմլի լիք.ի հօքը տարեկան ալլիկը, երէկ, Սուլթան Թէլէի կողմը իր տունէն ելլելով մօրաքրոջ տունը գացած պահուն, մարդ մը դիմ հալ. աղան գրկեց քանալով որ հօրը պիտի տանի. քիչ հաքը ալլիկաքը օղերը, քառասդ սովէթ կաղ մանած, չորթեց, ոգան հոն թաղուց եւ փախաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատողութեան առաւ Բերլի Թաղ. Խորհուրդին կողմէ ուղղուած խնդրագիրը, որով տրաստութիւն կը խնդրէր կարգ մը նորոգութիւններ կատարելու Բերլի Լուտեան վարժարանին մէջ ինչպէս նաեւ Ս. Յարութիւն եկեղեցին ներկելու համար։ Այդ նորոգութեանց համար Քաղաքական Ժողովը իր հաւանութիւնը յայտնած ըլլալով, մօտէս նորոգութեան պիտի սկսուի, որուն ծախքը պիտի հոգացուի Բերլի կալուածոց Հոգաբարձութիւնը։

—Դպրոցական Որբանոցի Խնամակալութեան նախագահութեամբ օրուան գումարման մէջ որոշուեր է բացարձակապէս ծնողներուն եւ 7էն 11 տարեկան աղջիկները մէջտեղ ընդունել Որբանոցին մէջ — ինչպէս կը տրամադրէ Որբանոցին ներքին կանոնագիրը — եւ տեղ չգտնուելուն պատճառաւ նորանոր դիմումներու եւ խնդրագրերու չդատուիլնէ, մինչեւ որ տրուհիներու քնանալութեան մասին նոր կանոնագիր մը ալ պատրաստուի։ Որբանոցին համար ձեւագրութեան ձեւերու ուսուցչուհի մը որոշուած ըլլալով, այս հիւղին ալ մասնաւոր ուժ եւ կարեւորութիւն պիտի տրուի լուսոյթիայ չրջանին մէջ։

—Ուսումնական Խորհուրդը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը եւ դրուեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։—

Նոյեմբեր նոյնին ուրբաթի համար Խորհուրդը ձեռք առաւ տղայ. վարժարանաց մէջ գործածելի դասագիրքերու խնդիրը եւ ինչպէս որ Ս. Պետրոսբուրգ ուս ոսկի առաջ Խոսն ժողովոյ որոշմամբ լանձնարարած էր, 1894էն ի վեր գաւառացուած եւ ցարդ հրատարակուած դասագիրքերու ցուցակը կազմել, դասագրքերու այդ ցուցակին լրացուցիչ դրծոյներով եւ որոշեց այս առթիւ որ նոյն դասագրքերու հեղինակները պարտաւոր ըլլան իրենց հրատարակած դասագրքերէն 3ական օրինակ դրկել Խորհուրդին, մին պահելու համար ազգ. մատենադարանին մէջ, մէկը Խորհրդոյ գրադարանին մէջ, իսկ երրորդը դրկուելու համար քննիչին։ Եւ որովհետեւ Պոլսոյ գրատան կողմէ ներկայացուցած դասագրքերուն առթիւ Խորհրդոյ քննութեան ներկայացուցած էին առանձնաբար տեղերու համար «Վարժութիւն մանկանց» գրքին 3 հատորներուն, Փոչիկ տառաւոր հատուածները եւ Տարբերական մէջին եւ բարձրագոյն դասընթացքներու համար Դաւութ Խալենցի գրաբարառ աշխարհագրութիւնը։ Խորհուրդը որոշեց ըստ կանոնի նոյն գիրքերն ենթարկել քննութեան եւ ըստ արդեանցն անօրինել կարգադրը։— Սիմոն էֆ. Ալամանեան «Պէլ բարլ» անուամբ ֆրանսերէն դասագրքի մը ձեռագիրը ներկայացուցած ըլլալով, Խորհուրդը որոշեց զայն ենթարկել կանոնական քննութեան եւ ապա անօրինել կարգադրը։ —Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով Տեր եւ Տիկին Զաղել Ասատուրի պատրաստած «Թանգարան հաճելիոր հատուածներու» անուամբ ընթերցանութեան դասագրքին նկատմամբ կատարուած քննութեան տեղեկագիրը, վաւերաց զայն եւ անոր գործածութիւնը արտօնեց իբրեւ դասագիրք ընթերցանութեան մէջին դասընթացքի ուսանողաց համար։ Նոյնպէս որոշեց կանոնական քննութեան ենթարկել Զարեհ էֆ. Թորոսեանի պատրաստած «Դպրոցի Գիրքը» անուն դասագիրքը։ որ կը բաղկանայ երեք հատորէն եւ ըստ արդեանցն անօրինել կարգադրեց։ Նոյնպէս ըստ քննութեան ենթարկել Զարեհ էֆ. Թորոսեանի պատրաստած «Դպրոցի Գիրքը» անուն դասագիրքը։ որ կը բաղկանայ երեք հատորէն եւ ըստ արդեանցն անօրինել կարգադրեց։— Նոյնպէս ըստ քննութեան ենթարկեալ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Օսմ. °/₀4 Բրեսրիթ թէմպէքի փոխառութեան պարտատէրերն ունեցողներուն կը յանուցուի թէ պայմանժամը 1905 օգոստոս 1)14ին ուրբաթ թիւ 25 կրօնին, ինչպէս նաեւ անցեալ լուրը 1)14ին վիճակահանութեան մէջ եղած արժէթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի օգոստոս 1)14ին սկսեալ։ Օսմ. Կայս. Պանքայի հիւպատոսներն՝ Կ. Պոլիս, Բարիզ եւ Լոնտոն։ 8—13

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Փորձառութեան, հոյակրնչի, հոյակրալի դեմ ամենազդեցիկ դեղն է

RICQLÈS

ՌԻՔԼԷՍ

ԱԼԻԿՈԼ ՏԷ ՄԱՆԹԷ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆԵՊԱԼԱԳՈՒՇԱԿԱՆ ԴԵՂԸ ՀԱՄԱՌԱՐԱԿՈՒԹԵՐՈՒ ԴԷՄ

Բարիզի 1900ի եւ Սեն-Լուիի ցուցահանդէսներուն վարձատրուած մրցանակներով

Ռիքլէսի Ալքոլ սը Մանթը կը գտնուի ամէն դեղատուներու մէջ։ Զգուշանալ կեղծիքէն։ Ռիքլէս անուանը պահանջել։

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻ

ՊՈՒՇԷ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՍԿԹԱՍԿԹԻՊ

Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Բորթուկալի արքունիքներուն

1821ին հիմնուած տուն՝

Մարքոյլ-Սիւր-էյի (Մարն) մէջ

Սէյն Շամբանէի գինին պատրաստուած է Շամբանէի դաւառին մէջ եւ գտնի եղող կուսա ալեգնէրէն առաջ բերած թաղողներէն։ Այդ ալեգնէրէն արտադրութիւնները քնքոյշ են իրենց տեսակին մէջ։ Ամբողջ Եւրոպայի համար գործակալ կարգուած է Իշխան Կ. Բասիա, Ղալաթիա, Թիւրքիա խան, Թիւ 38 կրկին։ 41—50

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրամի

ԱՄՓՈՓԱԳԱՆԳԻՍ ԿԱՅՍԵՐՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆԵՐՈՒԹԵՐՈՎ, ԵՒ ՊԱՐՏԱՏԱՐՈՒԹԵՐՈՎ,

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապես.—Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ. Պ. Ժան Բեսմազոյլու՝ նախագահ, Պ. Էթիեն Ֆրանկիաեֆս՝ դեր-նախագահ, Մանասս, Է. Եմպրիքոս, Ա. Լամպրինու